

Intervju izvršnog direktora Naučno-tehnološkog parka možete preuzeti [ovdje](#)

Radovi na zgradi Naučnotehnološkog parka, uprkos epidemiji COVID-19, obavljaju se predviđenom dinamikom što, kako je kazao Dnevnim novinama izvršni direktor NTP-a Velibor Bošković, uliva opravdani optimizam da će biti završeni u roku, ako ne i ranije. "Završetak radova na objektu NTP-a predviđen je za decembar 2021. kada se nadamo da će i otpočeti zvaničan rad objekta. Međutim, postoji realna šansa da će se radovi završiti i prije ugovorom definisanog roka te da će vrata NTP-a biti otvorena za svoje stanare i posjetioce već na jesen naredne godine. Kroz kontinuirano praćenje i komunikaciju, Uprava javnih radova, izvođač i nadzorni organ, ali i NTP će doprinijeti rješavanju svih eventualnih problema koji se mogu pojaviti tokom izvođenja radova kako bi se isti završili u predviđenom roku ili prije istog", najavio je Bošković.

DN: Naučno-tehnološki park Crne Gore osnovan je u partnerstvu Vlade, Ministarstva nauke i Univerziteta Crne Gore. Sa kojim ciljem ste osnovani i koje aktivnosti ste, za 10 mjeseci, pokrenuli?

Bošković: Naučno-tehnološki park je osnovan sa ciljem da postane ključni generator inovacionih procesa u Crnoj Gori kroz podršku pojedincima i kompanijama koje su bazirane na kreativnim, inovaciono orijentisanim i visokotehnološkim biznisima. Kroz procese inkubacije, akceleracije, obuke, mentorstva, povezivanja sa investitorima i ekosistemima tehnoloških inovacija, NTP podržaće brojne inovativne i preduzetničke poduhvate. Proteklih 10 mjeseci poslovanja obilježeni su brojnim aktivnostima od kojih bih izdvojio završetak svih tenderskih procedura i početak izvođenja radova na zgradi NTP-a, zatim program BoostMeUp koji je prvi predakceleracijski program podrške startup timovima u Crnoj Gori i koji predstavlja prekretnicu razvoja crnogorskog preduzetničkog ekosistema. Ovaj program se realizuje kroz podršku Ministarstva nauke, a sprovodi ga konzorcijum koji osim NTP čine i IPC Tehnopolis i kompanija Amplitudo. Program će pomoći inovativnim pojedincima i timovima da razviju svoje konkurentne prednosti u oblasti inovacija, tehnologije i nauke, a sve to razvoj postojećih i novih preduzetničkih ideja koje imaju potencijal brzog rasta i izlaska na internacionalno tržište. Pomenuti program će se iz godine u godinu razvijati i privlačiti nove partnere koji će ga činiti snažnijim, kvalitetnijim i potentnijim da podrži značajan broj novih startup ideja. Takođe, cijeli tim NTP-a bio je podrška Ministarstvu nauke koje je kreiralo dva nova zakona koja će svoju primjenu naći u brojnim oblastima inovativne privrede i naučnoistraživačke djelatnosti.

DN: O kakvim je zakonima riječ?

Bošković: Riječ je o Zakonu o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija i Zakonu o inovacionoj djelatnosti koji će urediti inovacioni sistem Crne Gore u skladu sa društvenim potrebama i međunarodnim standardima. Nova zakonska regulativa omogućiće i dobar uvid u sve subjekte koji se bave inovacionom djelatnošću u Crnoj Gori, subjekte koji obezbjeđuju inovacionu infrastrukturu i one koji ulažu u inovacionu djelatnost. Takođe, zakon predviđa osnivanje i Fonda za inovacije koji se osniva radi efikasnog sprovođenja inovacione politike, obezbjeđivanja i realizacije sredstava kojima će se snažnije podsticati inovaciona djelatnost. Usvajanjem ovih zakona učinjen je veliki iskorak u pravcu razvoja efikasnog inovacionog sistema, jačanja saradnje privatnog i javnog sektora sa naučnoistraživačkom zajednicom, što doprinosi efikasnijem korišćenju državnih resursa, ali i većoj uspješnosti privlačenja stranih investicija i EU fondova. Još jedan vrlo važan projekat na kojem radimo je Centar za tehnologije Virtuelne i Poboļšane realnosti u saradnji sa američkom kompanijom EON Reality koji takođe prestavlja jednu potpuno novu šansu za razvoj ljudskih resursa i privrede u Crnoj Gori. Naime, projekat ima za cilj da podrži sistem obrazovanja i privrede a zatim ga postepeno inkorporira i u druge segmente društva kao što je javni sektor. Centar će predstaviti okruženje u kojem bi se, pored ostalog, razvijali projekti u oblasti turističke, medicinske, inženjerske, bezbjedonosne ili proizvodne industrije. Primjenom ove tehnologije organizacije mogu svoje resurse da efikasnije usmjere ka podučavanju, usvajanju i razvijanju specijalizovanih vještina u oblastima njihove ekspertize. Uvođenjem vještačke inteligencije u sistem obrazovanja omogućićemo nastavnicima, a isto tako i studentima da kreiraju visoko interaktivni sadržaj za učenje na svojim pametnim uređajima, a da se od njih ne zahtijevaju prethodne vještine programiranja. Ovim projektom Crna Gora pridružiće se modernim državama koje pripremaju svoje građane, studente i zaposlene da budu konkurentni i razvijaju nove proizvode i usluge bazirane na tehnologijama budućnosti.

DN: NTP je jedan od najvažnijih infrastrukturnih projekata Ministarstva nauke i Vlade za razvoj inovaciono-preduzetničkog ekosistema. U martu je potpisan ugovor sa kompanijom "Novi Volvox" d.o.o. iz Podgorice za izvođenje radova na izgradnji objekta NTP u okviru Univerzitetskog kampusa u Podgorici. Dokle se stiglo sa radovima, odnosno teku li planiranom dinamikom ili ih je epidemija Covid-19 usporila?

Bošković: Započeti radovi na zgradi NTP-a obavljaju se predviđenom dinamikom, što nam uliva opravdani optimizam da će radovi na zgradi veoma zahtjevnog projekta biti završeni u roku, ako ne i malo prije postavljenog roka. Riječ je o objektu koji po svojim tehničko-tehnološkim karakteristikama predstavlja novinu za crnogorske okvire, pa nam je veoma važno da svaka aktivnost bude usklađena kako sa projektnim zahtjevima, tako i potrebama naših budućih stanara. S tim u vezi zadovoljni smo i odnosom koji je

kompanija "Novi Volvox" izgradila prema ovom projektu, tako da situacija uzrokovana COVID-19 epidemijom za sada nije usporila ili ugrozila dinamiku radova, koji još od početka idu predviđenim tokom.

DN: Vrijednost ugovorenih radova je blizu osam miliona eura. Šta će te izgradnjom tog objekta sve dobiti, odnosno šta je sve planirano projektnom dokumentacijom? Kako će izgledati zgrada NTP-a?

Bošković: Objekat Naučnotehnološkog parka Crne Gore je dizajnom i formom uklopljen u ambijent Univerzitetskog kampusa tehničko-tehnoloških fakulteta UCG-a i predstavlja odraz savremene arhitekture, dizajniran da privuče, motiviše i zadrži svoje posjetioce. Projekat postojećeg objekata je adaptiran i prilagođen potrebama NTP-a. Kompletan objekat je konceptualno osmišljen na način da ponudi kvalitetan i komforan prostor sa najsavremenijom infrastrukturom i stimulativnu atmosferu za rad inovativnih pojedinaca i kompanija. Primjenom koncepta "pametne i energetske efikasne" zgrade stvoriće se uslovi za rast i razvoj svih njenih stanara, ali i postaviti novi standardi u izgradnji pametnih zgrada u Crnoj Gori i regionu. U okviru zgrade NTP-a kreirani su različiti sadržaji kao što su kancelarijski prostori, kongresni centar, coworking prostori, specijalizovane laboratorije, sale za sastanke, izložbeni prostori, restoran, teretana, "day care" centar za djecu, garaža sa punjačima za električna vozila, te mnogo drugih sadržaja prilagođenih potrebama NTP stanara. Važno je istaći da će NTP imati svoju solarnu elektranu na krovu zgrade koja će nadomjestiti značajan dio potrošnje električne energije. Na ovaj način NTP će predstavljati jednu funkcionalnu cjelinu koja će budućim stanarima pružiti mogućnosti da se maksimalno fokusiraju na inovativan rad i stvaranje nove ekonomske vrijednosti.

DN: Kome će sve kapaciteti NTP-a biti na raspolaganju?

Bošković: Naučno-tehnološki park će svoje kapacitete ponuditi startup i inovativnim kompanijama, kako bismo zajedničkim snagama kreirali ekosistem za razvoj inovativnih biznisa. Takođe, kapaciteti NTP-a će biti ponuđeni i pronalazačima, inovatorima, frilenserima kao i kreativnim timovima koji razvijaju brojne inovativne ideje i projekte. Prateći staretšku orijnetaciju Vlade, naročito našeg resornog Ministarstva nauke, NTP će se brižljivo fokusirati na ispunjavanje ciljeva koji su zacrtani Startegijom pametne specijalizacije, ali i drugih strateških dokumenata. Vjerujem da će uz novu zakonsku regulativu, domaće intelektualne, akademske, poslovne i inovativne potencijale, Naučno-tehnološki park u veoma kratkom roku opravdati ulogu koja mu je povjerena kao centralne jedinice inovaciono-preduzetničkog ekosistema Crne Gore.

Borba protiv COVID-19

Posebno želim da istaknem koordinaciju 3D štampe zaštitne medicinske opreme za vrijeme trajanja pandemije izazvane koronavirusom. Naime, Naučno-tehnološki park Crne Gore na početku pandemije u Crnoj Gori udružio se sa brojnim 3D proizvođačima u Crnoj Gori i odlučio da zajedno sa njima da svoj doprinos u borbi koju Crna Gora vodi. Vrlo brzo klasteru su se pridružili brojni 3D proizvođači i on je brojao preko 45 3D štampača na kojima je svakodnevno štampana medicinska zaštitna oprema, prije svega zaštitni viziri. Nakon više od četiri mjeseca neprestane štampe, ponosan sam da kažem da je ovaj klaster crnogorskom zdravstvenom sistemu isporučio preko 13.000 zaštitnih vizira kojima je osnovna namjena da zaštite medicinsko osoblje koje se bori na prvoj liniji fronta.

CRNA GORA OTVARA NOVE MOGUĆNOSTI

Revoluciju na domaćem tržištu predstavlja Zakon o podsticajnim mjerama za istraživanje i inovacije koji će transformisati ekosistem u kome se razvijaju inovacije, startup kompanije i dominantno IT sektor. Naime, ovim zakonom se predviđaju značajne podsticajne mjere i olakšice koje će Crnu Goru učiniti atraktivnom destinacijom za tehnološko preduzetništvo i testiranje najnovijih tehnologija uz snažan zamah razvoja domaće IT i inovativne privrede. Zakonom će se podstaći kreiranje novih startupova, rast i razvoj inovativnih kompanija, značajno veća ulaganja u inovativnu privredu, rast zapošljavanja u inovativnom sektoru i privlačenje stranih investicija.

Podrška formiranju IT klastera

Takođe, intenzivno se radi na formiranju IT klastera inovativnih kompanija kojom želimo da ojačamo i proširimo crnogorsku IT zajednicu. Kreiranjem ovog klastera kompanije žele da zajednički rade na specijalizovanim obukama za zaposlene i zainteresovane pojedince iz ovog sektora kroz razvoj nacionalne IT akademije. Takođe, udruženim nastupom na ino tržištima kompanije će raditi na ozbiljnim projektima za koje je potrebno više stotina IT inženjera, grafičkih dizajnera ili marketing menadžera. Postizanjem sinergijskog efekta ovog klastera doći će do rasta i razvoja cjelokupnog IT sektora koji će zapošljavati više ljudi, ostvariti značajne prihode na ino tržištima i biti ključni nosilac digitalizacije cjelokupnog crnogorskog društva, od državnih institucija do kompletne privrede.

NTP ĆE BITI SPONA IZMEĐU PRIVREDE I NAUČNOISTRAŽIVAČKE ZAJEDNICE

Ključna uloga NTP-a je povezivanje naučnoistraživačke zajednice i privrede kao i podrška svim inovativnim idejama da ostvare svoju tržišnu valorizaciju i tako doprinesu ekonomskom rastu i razvoju Crne Gore. Poseban akcenat aktivnosti NTP-a biće usmjeren i na privlačenje direktnih stranih investicija u tehnološki sektor.

Izvor: Dnevne novine